

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 11/22
9.2.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Таковић, председника већа, Светлане Павић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ЈМБГ ..., ..., чији је пуномоћник Светлана Струнић, адвокат из Београда, Голубачка 7/1, против туженог Друштва за новинско издавачку делатност “Дан граф” д.о.о. Београд, Алексе Ненадовића 19, МБ ..., чији је пуномоћник Марина Јешић, адвокат из Београда, Влајковићева 28, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4.бр. 198/20 од 11.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 09.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4.бр. 198/20 од 11.10.2021. године у ставу првом и другом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4.бр. 198/20 од 11.10.2021. године у ставу трећем и петом изреке и у том делу предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4.бр. 198/20 од 11.10.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужени повредио ауторско право тужиоца тако што је на интернет порталу <https://www.danas.rs>, чији је издавач тужени као илустрацију текста ББ, ... “Политике” од године, неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца, фотографију “ББ”, без назначења имена тужиоца као аутора фотографије и саопштио је у измењеној и непотпуној форми. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралног права аутора јавним

саопштавањем наведеног ауторског дела без назначења имена аутора и у измењеној и непотпуној форми, исплати износе од по 15.000,0 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате, све у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због повреде ауторског права због неовлашћеног саопштавања наведене фотографије тужиоца и чињењем дела доступним јавности, исплати износ од 540,00 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 11.10.2021. године, као дана пресуђења, у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете поред досуђеног износа из става трећег изреке због повреде имовинског права аутора поред износа досуђеног ставом трећим изреке исплати износ од још 90,00 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 11.10.2021. године, као дана пресуђења, као неоснован. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.000,00 динара у року од 15 дана, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке, па до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из чије садржине произилази да пресуду побија у ставу првом, другом, трећем и петом изреке из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је поднео одговор на жалбу

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 са свим изменама и допунама) и оценио да је жалба туженог делимично основана.

Побијана пресуда у потврђујућем делу није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени суд, пази по службеној дужности, нити другим повредама поступка које би биле битне. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се неосновано жалбом туженог указује да је пресуда у том делу захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије "ББ" која је објављена дана ... године на интернет порталу <https://www.danas.rs>, чији је оснивач тужени, а коју је преузео са интернет портала <https://www.politika.rs>. Из садржине штампане верзије вести са сајта <https://www.danas.rs>, у оквиру које је објављена предметна фотографија произилази да је иста објављена без назначења тужиоца као аутора фотографије, да је једним делом она измењена, тако што су исечена рамена и оковратник ББ, чији је лик на фотографији, те да је сам ББ приказан до браде, док је доњи део фотографије уклоњен. Предметна фотографија према исказу тужиоца настала је на приватни захтев ББ, у време док је тужилац био запослен у "Политици" као ... фотографије дневних новина "Политика" и то пре него што је ББ постао ... Спољно

политичке рубрике листа Политика. Утврђено је да је тужилац за објављивање фотографије на интернет порталу туженог <https://www.danas.rs>, сазнао у године, због чега је контактирао туженог, али са истим није постигао договор око накнаде штете, због чега је уследило предметно утужење.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да сагласно одредби члана 200 Закона о облигационим односима, тужилац има право на накнаду неимовинске штете због поступања туженог супротно члану 14 Закона о ауторском и другим сродним правима, због објављивања фотографије без сагласности аутора и без назначења његовог имена, као и због поступања супротно члану 17 истог закона, јер је фотографија објављена у измењеној форми, те је тужиоцу за ове видове штете досудио износ од по 15.000,0 динара и одлучио као у ставу другом изреке. На досуђене износе накнаде нематеријалне штете тужиоцу припада и камата од дана пресуђења до исплате у смислу члана 277 ЗОО.

Одлука из става трећег изреке донета је на основу члана 19 став 1 Закона о ауторском и сродним правима, с обзиром на то да тужилац као аутор предметне фотографије има право на економско искоришћење свог дела, а како је тужени ово ауторско дело објавио без његове сагласности, то је тужени у обавези да према тарифи УЛУПУДС-а тужиоцу надокнади имовинску штету за неовлашћено коришћење предметне фотографије у износу од 540,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, јер наведена тарифа представља адекватан параметар за одређивање накнаде за минималну цену за употребу ове фотографије у дужем временском периоду (више од 3 године). На досуђени износ накнаде имовинске штете тужиоцу припада и камата од дана пресуђења у смислу члана 277, а у вези члана 189 ЗОО, због чега је донео одлуку као у ставу трећем изреке.

Оцењујући наводе жалбе туженог, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право у вези са одлуком у потврђујућем делу, за који део одлуке је дао јасне и довољне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, имајући у виду да је тужилац професионални фотограф, да је тужени његово ауторско дело објавио без његове сагласности, те да тужилац као аутор није потписан на предметној фотографији и да је на фотографији извршена измена која се тиче композиције фотографије, тако што је одсечен део фотографије, па се лик Жарка Ракића који је на фотографији види само до браде, док је део рамена и груди уклоњен, а ценећи све околности прописане чланом 200 Закона о облигационим односима и по налажењу Апелационог суда у Београду правилан је закључак првостепеног суда да тужилац има право на накнаду неимовинске штете сагласно одредбама члана 15 и 17 Закона о ауторском правима по овим основима у износима од по 15.000,00 динара, те је правилно донео одлуку као у ставу другом изреке.

Због тога су неосновани наводи жалбе туженог којима се ожалбена пресуда побија из разлога да је првостепени суд усвојио тужбени захтев тужиоца, а да при томе није утврдио да ли је тужилац уопште претрпео душевне болове, имајући у виду да тужилац није приложио одговарајуће доказе из којих би несумњиво произлазио закључак да је услед поступања туженог дошло до нарушавања његове личне и

интимне сфере која се манифестовала у психичком болу, одређеног интензитета и трајања довољног да би у конкретном случају могло бити речи о законом признатом облику моралне штете. Наиме, из исказа тужиоца је утврђено да је за објављивање предметне фотографије сазнао у фебруару 2020. године, да је у односу на оригинал фотографије објављена исечена фотографија, да је то за тужиоца било стресно, те и да му је тешко пало да се неко служи његовим радом, а да га при томе не контактира пре објављивања фотографије, нити му означава име. Дакле, у првостепеном поступку је несумњиво утврђено да је тужилац трпео душевне болове због околности да на предметној фотографији није потписан, као и да је на фотографији извршена измена, тако што је одсечен део фотографије, па се лик Жарка Ракића види само до браде, док је део рамена и груди уклоњен са фотографије, због чега је правилно првостпени суд ценећи све околности конкретног случаја тужиоцу досудио износе од по 15.000,00 динара.

Како се ни другим наводима жалбе туженог не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у потврђујућем делу, то је овај суд на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, у вези са одлуком из става трећег изреке, по налажењу овог суда за сада се не може прихватити као правилан закључак првостепеног суда да је тужбени захтев основан и у погледу накнаде имовинске штете, имајући у виду да је ожалбена пресуда у том делу захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, имајући у виду да је изрека пресуде у том делу нејасна и неразумљива, противречна себи и разлозима датим у њој, у пресуди није наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, што је имало за последицу и да је чињенично стање остало погрешно и непотпуно утврђено, па се за сада не може испитати ни правилност примене материјалног права.

Наиме, одредбом члана 98 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да ако је аутор створио дело током трајања радног односа извршавајући своје радне обавезе, послодавац је овлашћен да то дело објави и носилац је искључивих имовинских права на његово искоришћавање у оквиру своје привредне делатности у року од пет година од завршетка дела, уколико општим актом или уговором о раду није друкчије одређено. Аутор има право на посебну накнаду зависно од ефеката искоришћавања дела, те да аутор дела створеног у радном односу задржава на том делу сва ауторска права осим права из става 1 овог члана. Дакле, овом одредбом је прописано да аутор стиче право и на имовинско искоришћавање дела тек после истека рока из става 1 овог члана.

Имајући у виду да из садржине цитиране законске одредбе произлази да у ситуацији када је аутор дело створио током трајања радног односа извршавајући своје радне обавезе, послодавац је носилац искључивих имовинских права на његово искоришћавање у оквиру своје привредне делатности у року од 5 година од од завршетка дела, првостепени суд је пропустио да утврди тачан датум када је предметна фотографија објављена, односно да ли је иста фотографија настала у извршавању радних обавеза тужиоца, имајући у виду да је фотографија била објављена на сајту послодавца тужиоца, одакле је преузета ради предметног објављивања, те да ли је у таквој ситуацији тужилац носилац искључивих имовинских права на њено

искоришћавање или је то његов послодавац у смислу одредбе члана 98 Закона о ауторском и сродним правима. У том контексту, првостепени суд ће након што утврди ове битне чињенице оценити да ли је тужилац активно легитимисан да потражује накнаду имовинске штете.

Имајући у виду да побијана пресуда у том делу има недостатака због којих се не може испитати, иста је морала бити укинута.

Стога ће првостепени суд у поновном поступку имати у виду наведено тако што ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка на коју му је указано овим решењем, те ће по проведену поступку на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилном применом материјалног права донети нову и на закону засновану одлуку. При томе, првостепени суд ће имати у виду да се у споровима за накнаду штете тужбени захтев не може постављати у инострану валуту, без обзира на чињеницу да је страна валута оријентир Ценовника УЛУПУДС-а о вредности одређеног ауторског дела.

Пошто је укинута одлука о делу тужбеног захтева, укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке јер иста зависи од коначног исхода спора и успеха странака у њему.

Из изнетих разлога, у смислу одредбе члана 391 и 392 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић